

PREGÓ SANT MARTÍ 2012

Joan Albert Blanch

Primer de tot voldria donar les gràcies a la comissió de festes i al regidor Jordi Molinera per haver-me demanat que fes el pregó. Per algú que ha nascut, ha viscut i ha treballat tota la vida a Altafulla és un honor fer el pregó de Festa Major i al mateix temps una responsabilitat i un gran respecte.

També voldria tenir un record pel pregoner de l'any passat, el Dino, que ja no és entre nosaltres.

Voldria també tenir un reconeixement pel meu germà Jordi, amb el qual hem estat sempre junts en els castells, les gralles i, sobretot, la feina de pagès i també per la persona que més coses m'ha ensenyat d'Altafulla, del seu entorn i de la seva gent, el Joan Vives Milà.

Dimarts de Pasqua, onze de setembre i onze de novembre, les tres festes assenyalades d'Altafulla. Dimarts de Pasqua, missa a Sant Antoni. Feia una mica de mandra pujar per l'estret corraló de l'Espinac, ple de cagarades de be del corral de cal Rata. Al migdia potser a fer el vermut i a la tarda passejadeta amb els pares per baix a mar. Onze de setembre, festa major petita. Al matí, missa a Sant Antoni. No hi faltava ningú. En aquella època ni diada ni parlaments. També feia mandra pujar (i una mica d'enveja veure els pocs que hi anaven en cotxe), però era diferent. Aquell dia era l'aniversari del pare i el vermut a cal Siguill estava assegurat. A la tarda jocs per la canalla i al vespre ball a la plaça del Pou per als grans. L'onze de novembre, festa major; senzilla, austera. Els dies previs alguna paradeta de fira, trencar l'olla, estirar la corda etc. i algun any, putxinel·lis o pallassos. Cercavila amb els "nanos", acompanyats amb l'orquestra Savoy de la Torre i teatre per als grans a la Violeta. El dia de Sant Martí tothom a missa ben mudat, solemne processó amb les campanes voltant. Al migdia, una colla de noiets, guiats pel Vadó, fèiem ball de bastons a la plaça. Després ballada de sardanes i dinar de festa major. A la tarda partit de futbol: solters contra casats, ball de tarda i, després de sopar, concert i ball de nit, amb l'elecció de la pubilla i l'hereu. I fins l'any que ve!

La manera de viure la festa major va canviar a partir del 1973, quan una colla de joves liderats per en Jordi Calvet, es va proposar fer una colla de castells. Uns mesos abans van començar a assajar a la plaça del Pou. Jo, amb deu anys hi anava amb el meu germà Jordi, que en tenia quinze, però només mirava, ja que el pare no em deixava pujar. Aquell any va ser molt dur a casa. Al mes de maig un càncer ens va prendre la mare per sempre, però amb l'esforç de tots i la gran ajuda de l'"onclu" Sisco i la tieta Fineta vam aconseguir tirar endavant. El dia del debut de la colla, amb camisa blanca, vam fer castells de cinc i pilars de quatre, un dels quals aixecat per sota. Naixia la desena colla del món casteller: els Castellers d'Altafulla. A casa ja feia anys que vivíem els castells d'una manera o altra. La mare era de Valls i el pare, que hi havia treballat una temporada, era seguidor de la Colla Vella. Al menjador hi havia un quadre amb una fotografia d'un magnífic 3 de 8 de la Colla Vella a la plaça del Blat, dels anys 60 i al magatzem, on el pare arreglava la verdura, una pintura sobre fusta, de gairebé dos metres, d'un 4 de 8 de l'any 36, signat per un pintor vallenc anomenat Tost, a més de retalls de diari amb fotografies que el pare enganxava darrere les portes, al costat dels pòsters del Barça i els retalls de les victòries del Barça sobre el Madrid (en aquella època, no gaires...).

El pare també ens portava a tota la canalla de ca Manel Roig a veure el concurs de castells a la plaça de toros de Tarragona, cada dos anys. Després d'insistir una mica, ja no es va poder negar a que fes castells i vaig debutar a començaments de l'any següent pujant a dosos en un 3 de 5, fent parella amb el Ramonet, en la inauguració del Centro de Iniciativas y Turismo, la caseta que hi ha al pontet.

Assajàvem tot l'any, anàvem a actuar a diversos pobles, però ara ja esperaves la festa major d'una altra manera; els castells ja en formaven part. El dia de l'actuació els nervis eren a flor de pell. La pixera que t'agafava abans de pujar dalt la pinya se't passava de cop quan començaven a tocar les gralles.

Les gralles. Part important dels castells. Els dos primers anys de l'existència de la colla es llogaven grallers per les actuacions, ja fossin de Tarragona, Sitges, Vilanova o El Vendrell. Fins que ens van proposar a uns jovenets que havíem après a tocar la flauta a la coral infantil, gràcies a l'Antònia Coscojuela, que aprenguéssim a tocar la gralla i va ser així com el Joan, el Jordi i el Joan Albert de ca Manel Roig amb el Joan de la Cecília i el Víctor Simó anàvem cada divendres al Vendrell per aprendre'n. Vam començar tocant matinades el dia de Sant Martí de 1975, passàvem per gairebé tots els carrers del poble i acabàvem amb l'esmorzar de l'arengada a la plaça del Pou. Des de llavors ja formàvem part de la festa més intensament: fèiem ballar els "nanos", després els gegants i des de fa 10 anys el recuperat ball de bastons, sense deixar d'acompanyar mai la colla dels Castellers d'Altafulla.

Per la colla de castells hi ha passat molta gent, de procedència diversa i pensament diferent. Tothom hi cap, grans i petits, alts, baixos, grassos, prims... tots hi aporten alguna cosa i tots hi són benvinguts.

Tothom coneix el lema dels castells: **FORÇA, EQUILIBRI, VALOR i SENY.**

La **força** i el sacrifici dels baixos amb el suport de les crosses, els contraforts, les agulles... Els primeres mans, laterals, daus aguantant els segons, i tota la resta de la gent que va formant la pinya.

L'**equilibri** dels terços, els quarts, els quints, mantenint sempre una bona posició per tal que el castell no es desquadri.

El **valor** del pom de dalt: els dosos, l'acotxador i l'enxaneta. El valor dels més menuts és el que dona l'empenta necessària perquè ningú no defalleixi. L'èxit de l'enxaneta quan fa l'aleta és una victòria de tots, des dels baixos fins l'últim cordó de la pinya, passant per tots els components del tronc.

El **seny** de tothom, però sobretot del cap de colla que pren les decisions, el que dona l'ordre de tirar amunt o tirar avall i desmuntar el castell si veu que la cosa no va prou bé. Aquest seny que, en èpoques difícils, com la que ens està tocant viure, trobem tant a faltar en segons qui i que fa que ens sentim amenaçats per tenir una manera de pensar diferent. N'haurien d'aprendre dels castellers: a l'hora de fer castells no hi ha enemics, tots empenyem cap al mateix cantó per un únic objectiu.

Ara que començarem a celebrar els 40 anys dels Castellers d'Altafulla i que estem vivint un dels millors moments de la nostra història voldríem que tothom s'acostés i pogués gaudir de l'experiència de fer castells.

Hem d'agrair, doncs, l'empenta d'aquells joves que, fa 40 anys, van començar de zero i adoptant el color lila de les camises com a símbol d'identitat, ens han deixat aquesta noble herència.

Esperem que el pas ferm dels Castellers d'Altafulla continuï en les properes generacions amb les seves dificultats però sobretot amb els seus èxits.

Visca els Castellers i Grallers d'Altafulla!

Visca Altafulla i visca la Festa Major!